

(สำเนา)

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการเขียนข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดิน

พ.ศ. ๒๕๓๐

โดยที่เห็นเป็นสมควรปรับปรุงระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียนข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดินในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินและเอกสาร ประกอบเรื่องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กรมที่ดินจึงวางระเบียบปฏิบัติไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียนข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียนข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๙

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการกองหนังสือสำคัญ รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

ที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

ข้อ ๕ การออกโฉนดที่ดิน ถ้ามีข้างเคียงติดต่อกับที่ดินที่มีโฉนดที่ดิน โฉนดแผนที่ หรือโฉนดตาราง ให้เขียนข้างเคียงตามเลขที่ดินนั้น ๆ เช่น ข้างเคียงจกเลขที่ดิน ๑๐ ให้

เขียน ๑๐ หากอยู่ต่างระวางให้เขียนหมายเลขระวางแผนที่ด้วยหมึกสีแดงกำกับไว้ท้ายเลขที่ดิน เช่น ๑๐^{๕๓} หรือเป็นเลขที่ดินที่อยู่ในระวางแผนที่มาตราส่วนใหญ่กว่า ๑ : ๔๐๐๐ ให้เขียนหมายเลขแผ่นด้วยหมึกสีแดงต่อท้ายชื่อระวางแผนที่นั้นด้วย เช่น ๑๐^{๕๓}/๓ หรือถ้าเป็นเลขที่ดินซึ่งออกโฉนดที่ดินแบบระวางท้องถิ่น (ศูนย์ลอย) ให้เขียนชื่อระวางด้วยหมึกสีแดงกำกับไว้ท้ายเลขที่ดิน เช่น ๑๐ ตำบลเมืองพลแผ่น ๒

สำหรับข้างเคียงที่ติดต่อกับที่ดินที่มีโฉนดที่ดินโดยใช้ระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ให้เขียนข้างเคียงดังต่อไปนี้

๕.๑ กรณีข้างเคียงเป็นเลขที่ดินอยู่ในระวางแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๔๐๐๐ แผ่นเดียวกัน หรือถึงแม้ว่าระวางแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๔๐๐๐ นั้น จะได้สร้างระวางเป็นมาตราส่วนใหญ่ ก็ตามให้เขียนข้างเคียงตามเลขที่ดินนั้น ๆ โดยให้ชื่อระวางแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๔๐๐๐ เป็นหลัก เช่น ๘

๕.๒ กรณีข้างเคียงเป็นเลขที่ดินอยู่ในระวางแผนที่ที่มีหมายเลขแผ่นแผนที่ภูมิประเทศเดียวกัน แต่ต่างหมายเลขระวาง หรือระวางแผนที่มาตราส่วนเดียวกันแต่ต่างหมายเลขแผ่นแผนที่ภูมิประเทศ หรือระวางแผนที่ต่างศูนย์ หรือระวางแผนที่ต่างโซน ให้เขียนชื่อระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม ด้วยหมึกสีแดงกำกับไว้ท้ายเลขที่ดินนั้น ๆ แล้วแต่กรณี โดยเขียนเฉพาะหมายเลขแผ่นแผนที่ภูมิประเทศและหมายเลขระวางเท่านั้น เช่น ๘ 5439 II 1672 ๘ 4747 III 7216 ๘ 4747 II 9816 หรือ ๘ 5342 II 1842

ข้อ ๖ การออกโฉนดที่ดิน ถ้ามีข้างเคียงติดต่อกับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้เขียนข้างเคียงว่า น.ส. ๓, น.ส. ๓ ก. หรือแบบหมายเลข ๓ เลขที่.....และให้บันทึกถ้อยคำเจ้าของที่ดินผู้ลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินไว้เป็นหลักฐานว่า ที่ดินข้างเคียงเป็นที่ดินตามหลักฐานฉบับดังกล่าว ซึ่งได้นำมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันทำการรังวัด

ถ้าเจ้าของที่ดินข้างเคียงตามวรรคหนึ่ง นำหนังสือรับรองการทำประโยชน์มาแต่ไม่อาจตรวจสอบเลขที่ได้หรือไม่ได้นำมา ให้เขียนข้างเคียงว่า น.ส. ๓ น.ส. ๓ ก. หรือแบบหมายเลข ๓ แล้วให้บันทึกถ้อยคำยืนยันว่าเป็นเจ้าของที่ดินตามหลักฐานนั้น ๆ

ข้อ ๗ การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้ามีข้างเคียงติดต่อกับที่ดินที่มีโฉนดที่ดิน โฉนดแผนที่ หรือโฉนดตาราง ให้เขียนข้างเคียงว่า โฉนดที่ดิน โฉนดแผนที่ หรือโฉนดตารางเลขที่.....-

ข้อ ๘ การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ถ้ามีข้างเคียงติดต่อกับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ตามแบบ น.ส. ๓ หรือแบบหมายเลข ๓ ให้เขียนข้างเคียงว่า น.ส. ๓ หรือแบบหมายเลข ๓ เลขที่.....แต่ถ้าข้างเคียงติดต่อกับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามแบบ น.ส. ๓ ก. ให้เขียนข้างเคียงดังต่อไปนี้

๘.๑ กรณีข้างเคียงเป็นเลขที่ดินอยู่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศแผ่นเดียวกัน ให้เขียนข้างเคียงตามเลขที่ดินนั้น เช่น ๕๐

๘.๒ กรณีข้างเคียงเป็นเลขที่ดินต่างแผ่นแต่อยู่ในหมายเลขระวางรูปถ่ายทางอากาศเดียวกัน ให้เขียนเฉพาะแผ่นด้วยหมึกสีแดงกำกับไว้ท้ายเลขที่ดินนั้น เช่น ๕๐-15

๘.๓ กรณีข้างเคียงเป็นเลขที่ดินต่างแผ่นและต่างหมายเลขระวางรูปถ่ายทางอากาศ ให้เขียนหมายเลขระวางและแผ่นด้วยหมึกสีแดงกำกับไว้ท้ายเลขที่ดินนั้น เช่น ๕๐ 4815
I-15

ข้อ ๙ การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินทุกประเภท ถ้ามีข้างเคียงติดต่อกับที่ดินที่มีตารางที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” ให้เขียนข้างเคียงว่า ตารางเลขที่.....

หมวด ๒

ที่ดินที่ไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

ข้อ ๑๐ ที่ดินข้างเคียงที่มีใบจอง ให้เขียนข้างเคียงว่า ใบจองเลขที่.....และให้บันทึกถ้อยคำเจ้าของที่ดินผู้ลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินไว้เป็นหลักฐาน โดยให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับ

สำหรับการออกใบจอง ถ้ามีข้างเคียงติดต่อกับที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้เขียนข้างเคียงตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้น ๆ โดยให้นำความในหมวด ๑ มาใช้บังคับแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑ ที่ดินข้างเคียงที่มีแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) หรือหลักฐานอื่น หรือไม่มีหลักฐานใด ๆ ให้เขียนข้างเคียงว่า ที่มีการครอบครอง และให้บันทึกถ้อยคำผู้ครอบครอง ที่ดินไว้เป็นหลักฐานว่าได้ที่ดินมาอย่างไร ครอบครองและทำประโยชน์มาตั้งแต่เมื่อใด เป็นเวลาที่ได้ครอบครองเพื่อตนเองหรือครอบครองแทนผู้อื่น หากเป็นการครอบครองเพื่อตนเองให้ผู้ครอบครองลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินไว้ ถ้าเป็นการครอบครองที่ดินแทนห้ามมิให้ลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน เว้นแต่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือ

ข้อ ๑๒ ที่ดินข้างเคียงที่มีได้มีบุคคลใดครอบครอง และที่ดินนั้นเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) ให้เขียนข้างเคียงว่า ที่ว่างเปล่า และให้บันทึกถ้อยคำผู้ปกครองท้องที่ไว้เป็นหลักฐาน พร้อมกับให้ลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินหากไม่อาจบันทึกถ้อยคำผู้ปกครองท้องที่ไว้ ให้บันทึกถ้อยคำของเจ้าของที่ดินข้างเคียง และพยานอย่างน้อยสองคน เพื่อรับรองว่าที่ดินข้างเคียงค่านั้น ๆ เป็นที่รกร้างว่างเปล่าจริง และไม่มีบุคคลใดครอบครองอยู่

หมวด ๓

ที่ราชพัสดุ

ข้อ ๑๓ ข้างเคียงที่เป็นที่ราชพัสดุที่ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว ให้เขียนว่า หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่.....ถ้าเป็นโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้เขียนข้างเคียงทำนองเดียวกันกับข้างเคียงมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินใน หมวด ๑ ถ้าไม่มีหลักฐานดังกล่าว ให้สอบสวนตามหมวด ๒ และเขียนข้างเคียงว่า ที่ราชพัสดุ

ข้อ ๑๔ ที่ราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานคร การระวางชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของกรมธนารักษ์ร่วมกับหัวหน้าหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ปกครองดูแล หรือใช้ประโยชน์ในที่ดินส่วนจังหวัดอื่น ราชพัสดุจังหวัด หรือสรรพากรจังหวัดแล้วแต่กรณีร่วมกับหัวหน้าหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ปกครองดูแลหรือใช้ประโยชน์ในที่ดิน เป็นผู้ลงนามรับรองแนวเขตที่ดิน

หมวด ๔

ที่ดินของรัฐวิสาหกิจ

ข้อ ๑๕ ข้างเคียงซึ่งเป็นที่ดินของรัฐวิสาหกิจ เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การประปานครหลวง ฯลฯ ที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้เขียนข้างเคียงทำนองเดียวกับข้างเคียงที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในหมวด ๑ ถ้าไม่มีหลักฐานดังกล่าว ให้สอบสวนตามหมวด ๒ และเขียนข้างเคียงชื่อของรัฐวิสาหกิจนั้น เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ

ข้อ ๑๖ ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย ที่ใช้เพื่อการวางรางรถไฟสายต่าง ๆ ให้เขียนว่า ทางรถไฟสาย.....เช่น ทางรถไฟสายใต้ ทางรถไฟสายตะวันออก ถ้ามิได้ใช้เพื่อการวางรางรถไฟ ให้เขียนว่า การรถไฟแห่งประเทศไทย

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย

หมวด ๕

ที่ดินขององค์การปกครองท้องถิ่น

ข้อ ๑๗ ที่ดินขององค์การปกครองท้องถิ่นในรูปต่าง ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา ฯลฯ ถ้ามีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้เขียนข้างเคียงตามหมวด ๑ ถ้าไม่มีหลักฐานดังกล่าวให้เขียนข้างเคียงตามชื่อขององค์การปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบาลเมืองลพบุรี หรือ เทศบาลตำบลชะอำ หรือ สุขาภิบาลห้วยกระบอก หรือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ถ้าไม่มีหลักฐานดังกล่าวให้สอบสวนตามหมวด ๒

ข้อ ๑๘ การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน เป็นหน้าที่ของผู้บริหารองค์การปกครองท้องถิ่นนั้นตามกฎหมาย เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี เป็นผู้บริหารเทศบาลต่าง ๆ นายอำเภอเป็นผู้บริหารสุขาภิบาลต่าง ๆ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้บริหารเมืองพัทยา

หมวด ๖

ที่ดินเพื่อการศาสนาและที่กุศลสถาน

ข้อ ๑๙ ที่ดินซึ่งใช้เพื่อการศาสนาและที่กุศลสถานที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแล้ว ให้เขียนข้างเคียงตามหมวด ๑

ข้อ ๒๐ ที่วัดในพระพุทธศาสนาซึ่งได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาแล้ว ให้เขียนชื่อวัดนั้น ๆ เช่น วัดมงคลมิ่งเมืองวรวิหาร แต่ถ้าเป็นสำนักสงฆ์ให้เขียนชื่อวัดและเขียนคำว่า สำนักสงฆ์ต่อท้าย เช่น วัดเขตวัน (ที่สำนักสงฆ์) ถ้าเป็นที่ธรณีสงฆ์ของวัดหรือของสำนักสงฆ์ให้เขียนชื่อวัดและเขียนคำว่าที่ธรณีสงฆ์หรือที่ธรณีสงฆ์ของสำนักสงฆ์ต่อท้ายในวงเล็บ เช่น วัดเขตวัน (ที่ธรณีสงฆ์) หรือ วัดเขตวัน (ที่ธรณีสงฆ์ของสำนักสงฆ์)

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินให้เป็นไปตามมติของมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๘ คือ

วัดที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเทศบาลหรือเขตสุขาภิบาล ให้เจ้าอาวาสมอบฉันทะให้กรรมการศาสนาหรือตัวแทนของกรรมการศาสนาเป็นผู้ดำเนินการแทน

วัดที่ตั้งอยู่นอกเขตที่กล่าวแล้วในวรรคสาม ให้เจ้าอาวาสพิจารณาคัดเลือกทายกทายิกาแห่งวัดนั้นอันอยู่ในฐานะที่ควรแก่การเชื่อถือมีจำนวน ๒ หรือ ๓ คน เป็นผู้ดำเนินการแทนเจ้าอาวาส

สำหรับที่ดินของวัดเบญจมบพิตร วัดเทพศิรินทราวาส วัดราชบพิธ วัดราชประดิษฐ์ และวัดนิเวศน์ธรรมประวัติ เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการพระคลังข้างที่ในฐานะเป็นมรรคนายกในพระปรมาภิไธยของวัด

ข้อ ๒๑ ที่วัดร้าง ที่ธรณีสงฆ์ร้าง ที่สำนักสงฆ์ร้าง หรือที่ธรณีสงฆ์ของสำนักสงฆ์ร้างให้เขียนชื่อ วัด.....(ร้าง) (ที่ธรณีสงฆ์ร้าง) (ที่สำนักสงฆ์ร้าง) หรือ (ที่ธรณีสงฆ์ของสำนักสงฆ์ร้าง) แล้วแต่กรณี

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของกรรมการศาสนา และกรรมการศาสนาได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอท้องที่เป็นผู้แทน

ข้อ ๒๒ ที่ดินของมิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพ ฯ และมิชซังโรมันคาทอลิกหนองแสง ให้เขียนข้างเคียงตามชื่อของมิชซังนั้น ๆ โดยพิจารณาว่า ที่ดินดังกล่าวอยู่ในประเภทใด เช่น สถานวัดบาทหลวง หรือ สถานพักสอนศาสนา หรือ ที่ดินสำหรับทำประโยชน์โดยเขียนต่อท้ายภายในวงเล็บไว้ เช่น มิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพ (สถานวัดบาทหลวง)

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของประมุขมิชซังโรมันคาทอลิกนั้น ๆ

ข้อ ๒๓ ที่ดินของมัสยิดอิสลาม ให้เขียนชื่อมัสยิดตามหลักฐานที่จดทะเบียน เช่น มัสยิดยะลาอุดดิน (บ้านชะเอียน)

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการมัสยิดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ

ข้อ ๒๔ ที่ดินกุศลสถานชนิดศาลเจ้า ซึ่งอยู่ในความปกครองของกรมการปกครอง ให้เขียนข้างเคียงว่า กรมการปกครอง (ที่ศาลเจ้า.....) แล้วเติมชื่อศาลเจ้าตามหลักฐานที่ปรากฏ ถ้าเป็นที่ดินซึ่งใช้ประโยชน์เพื่อศาลเจ้านั้น ให้เขียนว่า กรมการปกครอง (ที่ทำประโยชน์ศาลเจ้า.....) แล้วเติมชื่อศาลเจ้านั้น

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของอธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

หมวด ๘

ทางหลวงประเภทต่าง ๆ

ข้อ ๒๕ ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด ให้เขียนข้างเคียงตามชื่อทางหลวงประเภทนั้น ๆ โดยเขียนหมายเลขทางหลวงในวงเล็บต่อท้าย เช่น ทางหลวงแผ่นดิน สายขอนแก่น — ยางตลาด (๒๐๙) ทางหลวงจังหวัดสายเชียงใหม่ — สันทราย (๑๐๐๑) สำหรับทางหลวงที่มีชื่อเฉพาะให้เขียนชื่อและหมายเลขทางหลวงในวงเล็บต่อท้าย เช่น ถนนพหลโยธิน (๑) ถนนเพชรเกษม (๔)

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของนายช่างโยธาแขวงกระทรวงการทางนั้น ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมทางหลวง

ข้อ ๒๖ ทางหลวงชนบท ให้เขียนข้างเคียงว่า ทางหลวงชนบท แล้วเขียนตำแหน่งที่ทางหลวงชนบทเริ่มต้นและสิ้นสุดไว้ในวงเล็บด้วย เช่น ทางหลวงชนบท (สาย.....)

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ ผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นผู้อำนวยความสะดวกทางหลวงชนบท

ทางหรือถนนที่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบททำการก่อสร้างและยังไม่ได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงชนบทให้เขียนข้างเคียงว่า ทางหรือถนน ร.พ.ช. แล้วเขียนชื่อตำแหน่งที่ทางหรือถนน ร.พ.ช. เริ่มต้นและสิ้นสุดไว้ในวงเล็บด้วย เช่น ทางหรือถนน ร.พ.ช. (สาย.....)

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน เป็นหน้าที่ของเลขาธิการเร่งรัดพัฒนาชนบทหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๗ ทางหลวงเทศบาล ซึ่งมีชื่อถนน ขอย หรือ ตรอก ให้เขียนตามชื่อถนน ขอย หรือตรอก นั้น ๆ เช่น ถนนเจริญสนิทวงศ์ ขอยแสงพลอย หากทางหลวงเทศบาลสายใดไม่มีชื่อ ให้เขียนว่า ทางหลวงเทศบาล

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของนายกเทศมนตรีในฐานะผู้อำนวยความสะดวกทางหลวงเทศบาล สำหรับในเขตกรุงเทพมหานครเป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๘ ทางหลวงสุขาภิบาล ซึ่งมีชื่อถนน ขอย หรือตรอก ให้เขียนตามชื่อถนน ขอย หรือตรอกนั้น ๆ เช่น ถนนสุขาภิบาล ฯ หากทางหลวงสุขาภิบาลสายใดไม่มีชื่อ ให้เขียนว่า ทางหลวงสุขาภิบาล

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของประธานกรรมการสุขาภิบาล ในฐานะผู้อำนวยความสะดวกทางหลวงสุขาภิบาล

ข้อ ๒๙ ทางหรือถนนซึ่งจัดสร้างขึ้นใหม่ ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้พื้นดิน เหนือพื้นดินหรือพิน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจราจรเป็นพิเศษ ซึ่งเรียกว่า ทางพิเศษ ให้เขียนชื่อทางแล้วบอกจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของทางพิเศษสายนั้นไว้ด้วย เช่น ทางพิเศษสายดาวคนอง—ท่าเรือ

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของผู้ว่าการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

หมวด ๘

ที่ดินเพื่อการชลประทาน

ข้อ ๓๐ ที่ดินที่ใช้ประโยชน์สำหรับกิจการชลประทานตามโครงการต่าง ๆ นอกจากที่ใช้เป็นคลองหรือคูระบายน้ำ เป็นที่ราชพัสดุ การเขียนข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดินให้ดำเนินการตามหมวด ๓

ข้อ ๓๑ คลองชลประทาน ให้เขียนชื่อตามที่อยู่ดูแลรักษาแจ้งให้ทราบ เช่น คลองชลประทานสายใหญ่ฝั่งขวา

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของนายช่างโครงการชลประทานในเขตท้องที่นั้น

หมวด ๙

ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

ข้อ ๓๒ ที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดินถ้ามีหนังสือแสดงสิทธิ ในที่ดินการเขียนข้างเคียงให้ดำเนินการตามหมวด ๓

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของสำนักพระราชวัง

ข้อ ๓๓ ที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์พระองค์ใดและมีหนังสือแสดงสิทธิ ในที่ดิน การเขียนข้างเคียงให้ดำเนินการตามหมวด ๑

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของผู้จัดการทรัพย์สินส่วนพระองค์

ข้อ ๓๔ ที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่มีหนังสือแสดงสิทธิ ในที่ดิน การเขียนข้างเคียงให้ดำเนินการตามหมวด ๑

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

หมวด ๑๐

ที่ดินคณะลูกเสือแห่งชาติ

ข้อ ๓๕ ที่ดินของคณะลูกเสือแห่งชาติ หากมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแล้ว การเขียนข้างเคียง ให้ดำเนินการตามหมวด ๑ ถ้ายังไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้เขียน

ข้างเคียงว่า คณะลูกเสือแห่งชาติ (กองลูกเสือจังหวัด.....) แล้วเติมชื่อจังหวัดและเลขที่ไว้ด้วย
การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด

หมวด ๑๑

ที่ดินของนิติบุคคล

ข้อ ๓๖ ที่ดินของนิติบุคคล นอกจากที่ราชพัสดุ ที่ดินขององค์การปกครองท้องถิ่น
ที่ดินของรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ การเขียนข้างเคียงให้ดำเนินการตามหมวด ๑ หรือหมวด ๒ แล้วแต่
กรณี

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของผู้จัดการนิติบุคคลนั้น

ที่ดินของสหกรณ์ การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสหกรณ์

หรือผู้ที่คณะกรรมการสหกรณ์มอบหมาย

ที่ดินของสภาเกษตรกรไทย การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของเลขาธิการ

สภาเกษตรกรไทย

หมวด ๑๒

ที่หวงห้ามเพื่อจัดที่ดินและปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๓๗ ข้างเคียงที่เป็นที่ดินหวงห้ามเพื่อจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการ
ครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ หากที่ดินนั้นได้มีการจัดที่ดินในรูปนิคมสร้างตนเองหรือนิคมสหกรณ์แล้ว
ให้เขียนข้างเคียงว่า นิคมสร้างตนเอง.....หรือ นิคมสหกรณ์.....แล้วลงชื่อ
นิคมต่อท้าย เช่น นิคมสร้างตนเอง คันกระได

การระวางแนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองนิคมนั้น

หากที่ดินดังกล่าวยังมิได้ดำเนินการจัดที่ดินและจัดตั้งนิคมให้เขียนข้างเคียงตามกฎหมาย
ที่หวงห้าม

การระวางแนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของผู้ดูแลรับผิดชอบที่ดินนั้น

ข้อ ๓๘ ข้างเคียงที่เป็นที่ดินซึ่งเวนคืนตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดิน หากมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้
เขียนข้างเคียงตามหมวด ๑ ถ้ายังไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ให้เขียนข้างเคียงว่า สำนักงาน
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การระวางผังแนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของเลขาธิการสำนักงาน
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

หมวด ๑๓

เขตป่าไม้

ข้อ ๓๙ ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ และเขต
วนอุทยานให้เขียนข้างเคียงตามชื่อประเภทของป่าไม้นั้น เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ.....แล้ว
เติมชื่อป่าตามหลักฐานที่ปรากฏในกฎหมาย ส่วนป่าไม้ถาวร (ป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษา
ไว้เป็นสมบัติของชาติ) ให้เขียนข้างเคียงว่า ป่าไม้ถาวร

ข้อ ๔๐ การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน กรณีโฉนดที่ดินเป็นหน้าที่ของป่าไม้จังหวัด
หรือผู้ที่ป่าไม้จังหวัดมอบหมาย ส่วนกรณีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เป็นหน้าที่ของป่าไม้
อำเภอหรือผู้ที่ป่าไม้อำเภอมอบหมาย

หมวด ๑๔

ที่สาธารณประโยชน์

ข้อ ๔๑ ที่สาธารณประโยชน์ประเภทแม่น้ำ คลอง บึง อ่างเก็บน้ำ และทะเลสาบ
ให้เขียนสภาพที่สาธารณประโยชน์นั้น แล้วเติมชื่อต่อท้าย เช่น แม่น้ำบางปะกง คลองบางกอกน้อย
บึงสีไฟ ทะเลสาบสงขลา

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของกรมเจ้าท่า หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๔๒ ที่สาธารณประโยชน์ ที่ได้มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงแล้ว ให้
เขียนข้างเคียงตามหมวด ๓ ถ้ายังไม่มีหนังสือสำคัญดังกล่าว ให้เขียนตามสภาพที่ใช้ แล้วเติม
คำว่า สาธารณประโยชน์ต่อท้าย เช่น ป่าช้าสาธารณประโยชน์ ที่เลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์
หากมีชื่อให้เขียนชื่อกำกับไว้โดยไม่ต้องเติมคำว่าสาธารณประโยชน์ เช่น ป่าช้าบ้านพริก ที่
เลี้ยงสัตว์เขาไม้หลวง

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของนายอำเภอท้องที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๔๓ ที่สาธารณประโยชน์ที่มีสภาพตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง ลำราง ฯลฯ
หรือถนน ทาง ที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือโดยการอุทิศ นอกเขตเทศบาล สุขาภิบาล และ

มิใช่ทางหลวงชนบท ถ้าเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่มีชื่อเรียก ให้เขียนชื่อต่อท้ายสภาพที่
สาธารณชนนั้น เช่น ห้วยแห้ง หนองละหาน ถ้าไม่มีชื่อให้เขียนคำว่า สาธารณประโยชน์
ต่อท้าย เช่น ทางสาธารณประโยชน์ ห้วยสาธารณประโยชน์

การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของนายอำเภอท้องที่ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
สำหรับทาง ลำราง เหมือง ฯลฯ ที่มีชื่อเรียกเหมือนกันและมีเขตติดต่อเป็นข้างเคียง
หลายด้าน การเขียนข้างเคียงในเอกสารให้เขียนชื่อเดียว และลงชื่อรับรองเพียงครั้งเดียว

หมวด ๑๕

การรับรองแนวเขตที่ดิน

ข้อ ๔๔ การลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน ให้ผู้มีชื่อในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเป็น
ผู้ลงชื่อ หากที่ดินแปลงใดมีชื่อหลายคน คนหนึ่งคนใดจะเป็นผู้ลงชื่อก็ได้

ถ้าผู้มีชื่อในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตาย ให้ทายาทโดยธรรม หรือผู้รับพินัยกรรม
หรือผู้จัดการมรดกแล้วแต่กรณีเป็นผู้ลงชื่อรับรอง โดยบันทึกถ้อยคำด้วยแบบพิมพ์ ท.ค. ๑๖ ว่าผู้
มีชื่อในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตายเมื่อใด ที่ดินแปลงนี้มีผู้รับทรัพย์ตามพินัยกรรม หรือผู้
จัดการมรดกหรือไม่ ใครเป็นทายาทโดยธรรม ซึ่งครอบครองทำประโยชน์อยู่

หากผู้ครอบครองที่ดินมิได้เป็นผู้มีชื่อในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินนั้นและอ้างว่าตนเอง
ครอบครองทำประโยชน์อยู่โดยการได้มาในกรณีอื่น ให้บันทึกถ้อยคำด้วยแบบพิมพ์ ท.ค. ๑๖ ว่า
ได้ครอบครองที่ดินมาอย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด มิได้เป็นผู้ครอบครองแทนผู้มีชื่อในหนังสือแสดง
สิทธิในที่ดิน แต่ครอบครองเพื่อตนเองแล้ว ให้ผู้อ้างการครอบครองลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน

ถ้าเป็นผู้ครอบครองที่ดินแทนผู้มีชื่อในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน แต่มิได้รับมอบหมาย
ให้รับรองแนวเขตที่ดินแทนเป็นหนังสือ ห้ามมิให้ผู้ครอบครองแทนลงชื่อรับรองเขตที่ดิน

ข้อ ๔๕ กรณีเจ้าของที่ดินข้างเคียงไม่มารับรองแนวเขต และข้างเคียงด้านนั้นได้
มีการรังวัดเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือมีโฉนดที่ดิน และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีหนังสือแจ้งให้ไป
ระวางชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน (ท.ค. ๓๔) แล้วให้เจ้าของที่ดินลงชื่อรับรองว่า

มิได้นำรังวัดกรุณาเขตที่ดินข้างเคียงในใบรับรองเขตติดต่อของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง (ท.ค. ๓๔) ตามระเบียบ แล้วเขียนข้อความด้วยหมึกสีแดงต่อท้ายเลขที่ดินว่า นายหรือนาง.....ไม่มานำชี้เขต ส่วนในช่องเจ้าของที่ดินข้างเคียงรับรองเขตในใบได้สวน (น.ส. ๕) หรือในแบบพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ (น.ส. ๑) ให้เขียนเลขที่ดินแปลงข้างเคียง แล้วบรรยายด้วยหมึกสีแดงต่อท้ายเลขที่ดินว่า ข้างเคียงแปลงนี้มีหนังสือแจ้งให้ไประวางชี้แนวเขตที่ดินแล้วไม่มาผู้นำไ้รับรองเขตไว้แล้ว ให้ข้างรังวัดหรือเจ้าหน้าที่พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ลงลายมือชื่อกำกับข้อความดังกล่าวไว้ด้วย

ส่วนกรณีเจ้าของที่ดินข้างเคียงไม่มารับรองแนวเขต และไม่อาจตรวจสอบได้ว่าข้างเคียงด้านนั้นมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินประเภทใด ให้เขียนข้างเคียงว่า “ที่มีการครอบครอง” แล้วเขียนชื่อตัวและชื่อสกุลผู้ครอบครองต่อท้าย และให้สอบสวนบันทึกถ้อยคำผู้ปกครองท้องที่หรือเจ้าของที่ดินข้างเคียงและพยานอย่างน้อยสองคนเพื่อทราบว่า เป็นที่ดินที่บุคคลใดใช้สิทธิครอบครองอยู่ สภาพที่ดินผู้ครอบครองทำประโยชน์อย่างไร แล้วบรรยายข้อความด้วยหมึกสีแดงไว้ในช่องข้างเคียงของใบได้สวน (น.ส. ๕) หรือ แบบพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ (น.ส. ๑) ในแต่ละกรณีดังต่อไปนี้.—

๔๕.๑ ถ้าผู้ปกครองท้องที่มาให้เขียนว่า เจ้าของที่ดินข้างเคียงไม่มาระวางแนวเขตได้บันทึกผู้ปกครองท้องที่ไว้ในเรื่องแล้ว

๔๕.๒ ถ้าผู้ปกครองท้องที่ไม่มาให้เขียนว่า เจ้าของที่ดินข้างเคียงไม่มาระวางแนวเขตได้บันทึกเจ้าของที่ดินกับข้างเคียงอื่นไว้ในเรื่องแล้ว

๔๕.๓ ให้ข้างรังวัดหรือเจ้าหน้าที่พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ ลงชื่อกำกับไว้ท้ายข้อความตาม ๔๕.๑ และ ๔๕.๒

๔๕.๔ ให้เจ้าของที่ดินลงชื่อรับรองว่ามีได้นำรังวัดกรุณาเขตที่ดินข้างเคียงในใบรับรองเขตติดต่อของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง (ท.ค. ๓๔) และ เขียนด้วยหมึกสีแดงต่อท้ายคำว่า เจ้าของที่ดินข้างเคียงเลขที่.....นายหรือนาง.....ไม่มานำชี้เขต

ข้อ ๔๖ กรณีแบ่งแยก สอบเขต ตรวจสอบเนื้อที่ รวมหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือโฉนดที่ดิน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้เจ้าของที่ดินข้างเคียงไประวางชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองเขตที่ดิน (ท.ค. ๓๘) แล้ว แต่ไม่ได้ไประวางชี้แนวเขตในวันที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดและไม่ได้มอบหมายให้ผู้ใดไประวางชี้แนวเขตแทน ให้ช่างรังวัดหรือเจ้าหน้าที่พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์หมายเหตุในใบรับรองเขตติดต่อของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง (ท.ค. ๓๔) ที่วางขายมือหน้าบรรทัดเดียวกับเลขที่ดินแปลงข้างเคียงนั้นด้วยหมึกดำ ว่า นายหรือนาง.....รับหมายแล้วแต่วันที่.....และเขียนด้วยหมึกสีแดงทางขวามือต่อท้ายคำว่าเจ้าของที่ดินข้างเคียงเลขที่.....บรรทัดเดียวกันว่า นายหรือนาง.....ไม่มานำชี้เขต

ให้ช่างรังวัดหรือเจ้าหน้าที่พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ลงชื่อกำกับไว้ท้ายข้อความนั้นด้วยและให้เจ้าของที่ดินลงชื่อรับรองว่าได้นำรังวัดรูกำหนดเขตที่ดินข้างเคียงในใบรับรองเขตติดต่อของเจ้าของที่ดินและเจ้าของที่ดินข้างเคียง (ท.ค. ๓๔)

ข้อ ๔๗ หากเจ้าของที่ดินข้างเคียงมาลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินภายหลังให้บันทึกถ้อยคำรับรองเขตที่ดินรวมเรื่องไว้โดยไม่ต้องลงชื่อรับรองในช่องเจ้าของที่ดินข้างเคียงและให้บรรยายข้อความในช่องข้างเคียง ที่มีได้มาระวางแนวเขตที่ดินเพิ่มเติมว่า.....(ชื่อเจ้าของที่ดิน) ได้รับรองเขตที่ดินตามบันทึกลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....พร้อมกับลงชื่อเจ้าหน้าที่ผู้บันทึกกำกับไว้

ข้อ ๔๘ ที่ดินข้างเคียงซึ่งยังไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินประเภทใด นอกจากที่ดินในหมวด ๑ ให้บันทึกถ้อยคำผู้ที่มาลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินไว้ด้วย โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑๐ หรือ ข้อ ๑๑ แล้วแต่กรณี ส่วนการเขียนข้างเคียงให้เขียนตามประเภทของที่ดินนั้น

ข้อ ๔๙ การเขียนข้างเคียงในช่องเขตติดต่อตามใบได้สวน (น.ส. ๕) แบบพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ (น.ส. ๑) และรายการสำรวจเขตที่ดิน (ร.ว. ๔๐) ซึ่งมีเขตติดต่อกับที่ดินข้างเคียงหลายแปลง ต้องเขียนข้างเคียงทุกแปลง จากเลขที่ดินน้อยไปหามากตามลำดับ โดยเว้นช่องระหว่างเลขที่ดิน หรือหลักฐานที่ดินแต่ละแปลงให้ห่างกันพอควรระหว่างช่องที่เว้นให้

ขีดเส้นค้น ตัวอย่างเช่น ที่ดินที่ขอยกโฉนดที่ดิน และมีข้างเคียงซึ่งเป็นโฉนดที่ดิน น.ส. ๓ ใบจอง และที่สาธารณประโยชน์ ให้เขียนข้างเคียงที่ดินซึ่งมีโฉนดที่ดินเป็นลำดับแรก แล้วเขียนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินซึ่งไม่ใช่เลขที่ดินในลำดับถัดไปกับเขียนข้างเคียงที่ดิน ซึ่งเป็นที่สาธารณประโยชน์ (ถ้ามี) อยู่ท้ายสุด เช่น ทิศเหนือ จดที่ดินเลขที่ ๑๐ — ๒๑^๓ — น.ส. ๓ เลขที่ ๑๒ — ใบจองเลขที่ ๑๐๕ — ทางสาธารณประโยชน์ — ลำรางสาธารณประโยชน์

ข้อ ๕๐ การเขียนชื่อระวางแผนที่ระบบพิกัดฉาก ยู ที เอ็ม และหมายเลขระวางใน น.ส. ๓ ก. ให้ใช้เลขอารบิกและเลขโรมัน แผ่นที่เขียนด้วยเลขอารบิก นอกจากนี้ให้เขียนด้วยเลขไทย

ประกาศ ณ วันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงชื่อ)

ศิริ เกวลินสฤกษ์

(นายศิริ เกวลินสฤกษ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

(เวียนโดยหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท. ๐๗๑๓/ว. ๑๕๔๔๔ ลงวันที่ ๑๐ ส.ค. ๒๕๓๐)